

ประโยค ๑ - ๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ต่อไปนี้
 - ก. พยัญชนะ ๘ ตัวนี้ คือ.....เรียกว่า อวรรค เพราะ.....๑
 - ข. อักขระ ๗ ตัวนี้ คือ.....เกิดที่ฟัน เรียกว่า.....๑
๒. ในพยัญชนะสนธิ สลยโลโค มีเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ จาตุททสี จัดเป็นอย่างไร ๑
๓. ในบาลีภาษานั้น ท่านแบ่งลิงค์เป็นเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ นามนามเป็นได้กี่ลิงค์ ๑
๔. ในอาขยาคนั้น ท่านแบ่งบทเป็นเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ แต่ละบทเป็นเครื่องหมายให้รู้อะไร ๑
๕. ศัพท์เช่นไร ชื่อว่าสาธนะ ๑ มีเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ นายโก, โภชน์จัดเป็นสาธนะอะไร ๑
๖. จงบอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้
 - ก. สทฺธา เอว ธนํ สทฺธาธนํ ๑
 - ข. สมโถ จ วิปฺสฺสนา จ สมถวิปฺสฺสนํ ๑
 - ค. น อริโย อนริโย ๑
 - ฌ. ปาสาทสฺส อนฺโต อนฺโตปาสาทํ ๑
 - ง. วิโต ราโค ยสฺมา โส วิตราโค (ภิกฺขุ) ๑
๗. ในเสฏฐัตถิต มีปัจจัยเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ พนฺธณียํ, อโยมยํ, ฉฏฺโฐลงปัจจัยอะไร ๑ ในคัตถิตไหน ๑

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
 - ก. พยัญชนะ ๘ ตัวนี้ คือ ย ร ล ว ส ห พ ° เรียกว่า อวรรณ เพราะไม่เป็นพวกเป็นหมู่กันตามฐานกรณ์ที่เกิด ๆ
 - ข. อักษร ๘ ตัวนี้ คือ ค ฌ ท ฐ น, ล ฎ, เกิดที่พื้น เรียกว่า ทนุตตา ๆ
๒. ในพยัญชนะสนธิ สมูลโยโค มี ๒ อย่าง คือ ซ้อนหน้าพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกันอย่าง ๑ ซ้อนหน้าพยัญชนะที่มีรูปไม่เหมือนกันอย่าง ๑ จากทุกสี่ จัดเป็นซ้อนหน้าพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกัน ๆ
๓. ในบาลีภาษานั้น ท่านแบ่งลิงค์เป็น ๓ คือ ปุ่ลิงค์ เพศชาย ๑ อิตถิลิงค์ เพศหญิง ๑ นปุ่สกลิงค์ มิใช่เพศชาย มิใช่เพศหญิง ๑ ๆ นามนามเป็นลิงค์เดียว คือ จะเป็นปุ่ลิงค์ อิตถิลิงค์ หรือ นปุ่สกลิงค์ ก็อย่างเดี๋ยบบ้าง, เป็น ๒ ลิงค์ คือ ศัพท์อันเดียว มีรูปอย่างเดียวเป็นได้ทั้ง ๒ ลิงค์ หรือ มูลศัพท์เป็นอันเดียว เปลี่ยนแต่สระที่สุดให้แปลกกัน พอเป็นเครื่องหมายให้ต่างลิงค์กันบ้าง ๆ
๔. ในอาชยาดนั้น ท่านแบ่งบทเป็น ๒ บท คือ ปรัสสบท บทเพื่อผู้อื่น ๑ อัตตโนบท บทเพื่อตน ๑ ๆ ปรัสสบทเป็นเครื่องหมายให้รู้กิริยาที่เป็นกัตตุจาก อัตตโนบทเป็นเครื่องหมายให้รู้กิริยาที่เป็นกัมมจากและภาวจาก ๆ
๕. ศัพท์ที่ท่านให้สำเร็จมาแต่รูปวิเคราะห์ ชื่อ สาธนะ ๆ มี ๗ คือ กัตตุสาธนะ, กัมมสาธนะ, ภาวสาธนะ, กรณสาธนะ, สัมปทานสาธนะ, อปาทานสาธนะ, อธิกรณสาธนะ ๆ
 - นายโก จัดเป็นกัตตุสาธนะ ๆ
 - โภชน จัดเป็นกัมมสาธนะ ๆ

๖. ได้บอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้

- ก. สทุธา เอว ธนํ สทุธาธนํ เป็นอวธารณบุพพบท กัมมชารยสมาส ฯ
- ข. สมโดจ วิปสุสนาจ สมถวิปสุสนํ เป็นสมาหารทวันทวสมาส ฯ
- ค. น อริโย อนริโย เป็นอุภยตป์ปฐิสสมาสบ้าง กัมมชารยสมาส
มี น เป็นบทหน้าบ้าง ฯ
- ฅ. ปาสาทสุส อนุโต อนุโตปาสาทํ เป็นนิปาดบุพพกะ อัပ္พยัภาวสมาส ฯ
- ง. วิโต ราโค ชสุมา โส วิตราโค (ภิกขุ) เป็นปัญจมีพหุพพิหิสมาส ฯ

๗. ในเสฏฐัตถิต มีปัจจัย ๕ ตัว คือ ตร, ตม, อียสุสก, อีย, อิญฺจ ฯ

- พหุชนียํ ลง อีย ปัจจัย ในฐานัตถิต ฯ
- อโยมยํ ลง มย ปัจจัย ในปกตัตถิต ฯ
- ฉญฺโจ ลง ฐ ปัจจัย ในปรุณัตถิต ฯ